نفت و انرژی

زمینه تولید زودهنگام پالایشگاه ششم پارس جنوبی فراهم شد

مدیرعامل شرکت ملی گاز از موفقیت عملیات انشعاب‌گیری گرم از خط لوله حاوی گاز ترش خبر داد و گفت این عملیات، مقدمه تولید زودهنگام پالایشگاه ششم را پیش از آغاز ماه‌های سرد سال فراهم می‌کند.

به گزارش زمان به نقل از شرکت ملی گاز ایران، سعید توکلی -مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران- از موفقیت عملیات انشعاب‌گیری گرم (هات‌تپ) از خط لوله حاوی گاز ترش خبر داد و گفت: این عملیات، مقدمه تولید زودهنگام پالایشگاه ششم از پالایشگاه‌های آسیب‌دیده پارس جنوبی را پیش از آغاز ماه‌های سرد سال فراهم می‌کند.

وی ادامه داد: این عملیات به درخواست مجتمع گاز پارس جنوبی و با هدف فراهم‌کردن زمینه بازتولید یکی از پالایشگاه‌های آسیب‌دیده در جریان جنگ تحمیلی سوم انجام شد و گروه‌های تخصصی هات‌تپ منطقه‌های ۴ و ۵ عملیات انتقال گاز برای اجرای آن به محل اعزام شدند.

وی افزود: پس از انجام بررسی‌های فنی و ایمنی، آماده‌سازی تجهیزات، محل کار و اتخاذ تمهیدات لازم، عملیات انشعاب‌گیری از خطوط گاز ترش در کوتاه‌ترین زمان ممکن به‌صورت فشرده و شبانه‌روزی انجام شد و در ۲۶ مرداد ۱۴۰۵، با وجود شرایط محیطی دشوار، رطوبت بالای منطقه و حساسیت عملیات روی خط حاوی گاز ترش که ضرورت رعایت دقیق الزام‌های فنی و ایمنی را دوچندان می‌کرد، با موفقیت پایان یافت. مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با اشاره به ویژگی‌های فنی این عملیات گفت: فرایند جوشکاری و نصب اتصالات با استفاده از روش‌های روز دنیا مطابق استانداردهای بین‌المللی انجام شد و استفاده از مواد مصرفی جوش با هیدروژن حداقلی، به‌کارگیری روش‌های جدید جوشکاری و اجرای فرایند هیدروژن‌زدایی پیش و پس از جوشکاری از نکات مهم این عملیات است. همچنین در این اقدام از دستگاه هات‌تپ ساخت داخل استفاده شد که امکان انجام عملیات در شرایط سرویس و با حداقل کاهش فشار عملیاتی را فراهم کرد. توکلی با اشاره به پیچیدگی و ریسک بالای عملیات انشعاب‌گیری گرم تصریح کرد: هات‌تپ از فعالیت‌های تخصصی و پیچیده در صنعت نفت و گاز است. اجرای ایمن این عملیات نیازمند دانش فنی، تجربه عملیاتی، تجهیزات تخصصی و رعایت دقیق دستورعمل‌ها و الزام‌های ایمنی است که کارکنان شرکت انتقال گاز ایران از توانمندی و تجربه مطلوبی در این حوزه برخوردارند. وی با اشاره به حساسیت ویژه این عملیات به دلیل انشعاب‌گیری از خط اصلی حاوی گاز ترش بیان کرد: بالابودن مقدار H₂S و ریسک‌های ناشی از آن، اجرا را با الزام‌های ایمنی ویژه‌ای همراه کرده بود که با رعایت دقیق دستورعمل‌ها و استانداردهای فنی و ایمنی، انجام شد.

کارورها نقش مهمی در کاهش ناترازی انرژی دارند

رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی با هشدار نسبت به شدت بالای مصرف انرژی در کشور گفت: کارورها نقش مهمی در بهینه‌سازی مصرف، کاهش ناترازی و ارتقای بهره‌وری مصرف گاز طبیعی دارند.

به گزارش زمان به نقل از خانه ملت، نصرالله پژمانفر با اشاره به برگزاری شانزدهمین کارگروه مدیریت بهینه مصرف انرژی، مدیریت مصرف را موضوعی چندوجهی خواند و بر ضرورت صرفه‌جویی در بخش‌های مختلف تاکید کرد.

وی گفت در قانون برنامه هفتم پیشرفت، کاهش سالانه ۱۰ درصدی مصرف سوخت پیش‌بینی شده است. رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی همچنین با اشاره به کمبود گاز در کشور بر ضرورت گسترش تعامل با همسایگان شمالی تأکید کرد. شانزدهمین کارگروه مدیریت بهینه مصرف انرژی با حضور نمایندگان مجلس شورای اسلامی و معاونان وزارتخانه‌های نفت، نیرو و صمت، به ریاست وزیر کشور برگزار شد. در این نشست، عملکرد دستگاه‌ها با هدف کمک به پایداری جریان انرژی مورد بررسی قرار گرفت.

تنوع‌بخشی به سبد سوخت کشور اجتناب‌ناپذیر است

عضو کمیسیون انرژی مجلس، تنوع‌بخشی به سبد سوخت کشور را ضروری دانست و گفت: وابستگی ناوگان حمل‌ونقل به بنزین یکی از ریشه‌های آسیب‌پذیری در برابر ناترازی است.

به گزارش زمان به نقل از شانا، محمد رشیدی، اصلاح رویکرد در مدیریت مصرف سوخت را ضروری دانست و بیان کرد: ناترازی بنزین فقط با نگاه عرضه‌محور برطرف نمی‌شود. در چنین شرایطی، افزایش ظرفیت پالایشگاهی و تأمین پایدار فرآورده ضروری است، اما رشد مداوم تقاضا، فرسودگی ناوگان، مصرف بالای خودروها، استفاده ناکافی از سوخت‌های جایگزین و قاچاق فرآورده ایجاب می‌کند که مدیریت مصرف به محور اصلی سیاست‌گذاری تبدیل شود. وی افزود: در برنامه هفتم پیشرفت مسیر روشنی برای بهینه‌سازی مصرف انرژی و ایجاد سازوکارهای مالی و اجرای آن پیش‌بینی شده است. تشکیل سازمان بهینه‌سازی و مدیریت راهبردی انرژی از جمله ظرفیت‌هایی است که باید به‌صورت عملیاتی برای تأمین مالی طرح‌های صرفه‌جویی، توسعه بازار گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی و مشارکت‌دادن مردم و بخش خصوصی در کاهش مصرف به کار گرفته شود.

در بیست و یکمین همایش ملی تعاونی مطرح شد:

مردمی‌سازی اقتصاد با احیای تعاون محقق می‌شود

ضرورت احیای بخش تعاون و تبدیل آن به بستری برای مشارکت واقعی مردم در اقتصاد، از محورهای مورد تاکید در بیست و یکمین همایش ملی تعاون بود که به باور کارشناسان تحقق آن نیازمند اصلاح قوانین، کاهش فرآیندهای اداری و تعیین دقیق مرز فعالیت تعاونی‌ها و بنگاه‌های خصوصی است.

به گزارش زمان به نقل از ایرنا، بهمن عبداللهی رئیس اتاق تعاون ایران در بیست و یکمین همایش ملی تعاون با تاکید بر ضرورت اصلاح قوانین و حذف دستورالعمل‌های دست‌وپاگیر، خواستار اجرای یک نهضت اقدام برای تبدیل تعاونی‌های کوچک به شرکت‌های بزرگ سهامی عام شد تا بتوانند در عرصه رقابت اقتصادی ایستادگی کنند. وی با اشاره به ظرفیت‌های بی‌نظیر قانونی بخش تعاون در قانون اساسی و سیاست‌های اصل ۴۴، بر نقش محوری این حوزه در تحقق اقتصاد مقاومتی تاکید کرد و گفت: تعاونی‌ها اصلی‌ترین ابزار برای مردمی‌سازی اقتصاد و افزایش تاب‌آوری کشور در برابر بحران‌ها هستند. وی وجود مقررات و آیین‌نامه‌های زائد را مانع اصلی توسعه تعاونی‌ها دانست و گفت: وجود قوانین دست‌وپاگیر، مانع از تحقق اهداف اقتصادی تعاون شده است که رفع آن نیازمند یک عزم ملی برای بازنگری اساسی در قوانین است. عبداللهی با تاکید بر لزوم فعال‌سازی ساختارهای اجرایی مصوب قانون در حوزه تعاون، خاطر نشان کرد: با وجود تصویب سند توسعه تعاون، شوراهای توسعه تعاون در بیشتر استان‌ها هنوز تشکیل نشده‌اند؛ این شوراها که مسئولیت اجرای سیاست‌ها را بر عهده دارند باید با همکاری استانداران در تمامی استان‌ها فعال شوند تا نقش آن‌ها در توسعه این بخش به درستی ایفا شود. رئیس اتاق تعاون با انتقاد از وضعیت مالی بانک توسعه تعاون و کمبود سرمایه این بانک اظهار داشت: بانک توسعه تعاون، متولی تامین مالی بخش بزرگی از اقتصاد کشور است اما با سرمایه فعلی و تحمیل وظایف بانکی تجاری نظیر وام مسکن، توانایی بسیار اندکی برای حمایت از بنگاه‌های تعاونی دارد. عبداللهی از اینکه بسیاری از تعاونی‌های مصرفی ما با مقیاس بسیار کوچک و هزینه‌های مدیریتی بالا فعالیت می‌کنند، انتقاد کرد و افزود: تعداد بالای هیات‌مدیره‌ها و مدیران در تعاونی‌های کوچک، هزینه‌های مدیریتی را افزایش داده و مانع از رشد آن‌ها می‌شود. وی تنها راه نجات تعاونی‌ها را نهضت ادغام آن‌ها و تبدیل تعاونی‌های خرد به شرکت‌های بزرگ و سهامی عام دانست و گفت: اتاق تعاون طرح و مطالعات لازم برای این کار را آماده کرده است تا با ایجاد مجموعه‌های بزرگ، بتوانیم به اهداف رشد و توسعه در بخش تعاون دست یابیم.

تعاون می‌تواند موتور محرک رشد اقتصادی باشد

محمد نصیری رئیس فراکسیون تعاون و سهام عدالت کشور نیز در همایش ملی تعاونی با تاکید بر ضرورت بازگشت به الگوی اقتصاد مردمی، خواستار ایجاد یک نهضت واقعی برای احیای تعاون جهت تبدیل شدن این بخش به موتور محرک رشد اقتصادی و عدالت اجتماعی شد. وی با بیان اینکه بخش تعاون فقط یک گزینه اقتصادی نیست، بلکه یکی از ارکان بنیادین ساختار اقتصادی کشور است که ریشه در قانون اساسی دارد، ضرورت اصلاح قوانین، به وجود ناهماهنگی‌های موجود میان قوانین شرکت‌های تعاونی مصوب سال ۱۳۵۰، ۱۳۷۰ و قوانین اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی را مورد اشاره قرار داد و اظهار داشت: هدف، ایجاد هماهنگی کامل میان قوانین برای جلوگیری از طولانی شدن فرایندهای اداری است. نصیری خواستار تقویت بنیه مالی بانک توسعه تعاون با هدف کمک به تعاونی ها شد و در این باره توضیح داد: اگر بتوانیم سرمایه‌های کوچک مردم را در کنار هم قرار دهیم و آن‌ها را وارد زنجیره تولید کنیم، می‌توانیم هزاران فرصت شغلی ایجاد کرده و اقتصاد را به سمت مدیریت مردمی سوق دهیم. رئیس فراکسیون تعاون از تدوین دستور العملی خبر داد که اجازه می‌دهد تعاونی‌های شهرستانی با بهره‌گیری از ظرفیت‌های محلی و با رعایت ضوابط، در پروژه‌های عمرانی و اقتصادی حضور یابند تا اقتصاد مناطق مختلف کشور متحول شود.

تعاونی‌ها نباید جایگزین بنگاه‌های کلان شوند

محسن زنگنه نماینده مجلس شورای اسلامی نیز در این همایش با تاکید بر اینکه جایگاه تعاونی‌ها در اقتصاد ایران نیازمند بازتعریف است، گفت: تعاونی‌ها نباید به عنوان رقیب یا جایگزین شرکت‌های خصوصی در صنایع کلان عمل کنند، بلکه باید بر حوزه‌های مبتنی بر جمعیت متمرکز شوند. وی با اشاره به موفقیت بخش حمل‌ونقل در شرایط جنگ اقتصادی اخیر، به آسیب‌شناسی وضعیت فعلی قوانین حوزه تعاون پرداخت و اظهار داشت: تا زمانی که قانون شرکت‌های تعاونی که آخرین اصلاحات جدی آن به دهه ۷۰ برمی‌گردد، مورد بازنگری قرار نگیرد، این بخش در جایگاه واقعی خود مستقر نخواهد شد. زنگنه خاطر نشان کرد: بنگاه‌های کلان مانند فولاد، پتروشیمی و صنایع معدنی باید در ساختار شرکت‌های خصوصی هدایت شوند، اما آنجایی که جمعیت، تعداد و انسان اهمیت پیدا می‌کند، مانند حوزه حمل‌ونقل و یا بخش‌های روستایی، بستر فعالیت باید در قالب تعاونی باشد. وی با یادآوری اینکه در مدل‌های موفق جهانی، تعاونی‌هایی فعال هستند که مشارکت انسانی حرف نخست را می زند محوریت دارد، خواستار توجه ویژه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به این بخش شد و اظهار داشت: قانون فعلی شرکت‌های تعاونی پاسخگوی نیازهای امروز نیست و مجلس آمادگی دارد با همکاری وزارت تعاون ضمن اصلاح قانون و کاهش فرآیندهای دست‌وپاگیر اداری، به جایگاه تعاونی‌ها اعتبار ببخشد و زمینه مشارکت واقعی مردم در اقتصاد را فراهم کند.

مسکن در تله تورم؛ درآمد مردم از هزینه خانه عقب ماند

تورم نقطه‌به‌نقطه مسکن در مردادماه به ۴۲.۵ درصد و اجاره‌بها به ۳۱.۸ درصد رسید؛ شکافی که با عقب‌ماندن درآمد خانوار از هزینه مسکن، فشار معیشتی بر مستأجران را تشدید کرده است.

به گزارش زمان به نقل از مهر، بحران مسکن در ایران دیگر صرفاً به افزایش قیمت خرید خانه محدود نمی‌شود؛ رشد هزینه اجاره، عقب‌ماندن درآمد خانوار از مخارج زندگی و طولانی‌شدن روند اجرای طرح‌های حمایتی، مجموعه‌ای از فشارهای همزمان را به خانوارها وارد کرده است. در چنین شرایطی، حتی کاهش سرعت رشد قیمت مسکن نیز به معنای بهبود وضعیت بازار برای مردم نیست. بر اساس آخرین آمار مرکز آمار، تورم نقطه‌به‌نقطه مسکن در مردادماه سال جاری به ۴۲.۵ درصد رسیده و تورم سالانه این بخش نیز ۴۲.۷ درصد ثبت شده است. در بازار اجاره نیز تورم نقطه‌به‌نقطه در همین ماه ۳۱.۸ درصد و تورم سالانه ۳۲.۳ درصد بوده است؛ ارقامی که نشان می‌دهد مسکن همچنان یکی از مهم‌ترین اقلام هزینه‌ای خانوارهاست و فشار ناشی از آن، به‌ویژه برای مستأجران، ادامه دارد. اگرچه نرخ رشد مسکن در مقایسه با برخی کالاها و خدمات با جهش‌های شدیدتری مواجه نشده است، اما نمی‌توان این موضوع را نشانه کاهش بحران مسکن دانست. مسئله اصلی برای خانوار، نسبت میان درآمد و هزینه است؛ زمانی که دستمزد و درآمد خانوار با سرعت افزایش هزینه‌های مسکن همراه نمی‌شود، حتی رشد به ظاهر محدودتر قیمت‌ها نیز می‌تواند بخش قابل توجهی از قدرت خرید خانوار را از بین ببرد. مسکن برخلاف بسیاری از کالاهای مصرفی، نیاز قابل حذف یا تعویق‌پذیری نیست. خانوار حتی در شرایط کاهش قدرت خرید نیز ناچار به پرداخت اجاره یا تأمین هزینه مسکن است. از همین رو، افزایش هزینه مسکن مستقیماً سایر بخش‌های زندگی خانوار را تحت تأثیر قرار می‌دهد. برای مستأجری که درآمدش با تورم عمومی اقتصاد افزایش پیدا نکرده، تورم بیش از ۳۰ درصدی هزینه اجاره تنها به معنای افزایش یک قلم از مخارج نیست؛ بلکه می‌تواند به کاهش هزینه‌های مربوط به خوراک، درمان، آموزش، حمل‌ونقل و سایر نیازهای ضروری منجر شود. به همین دلیل، آثار تورم مسکن را باید فراتر از عدد اعلام‌شده برای قیمت یا اجاره‌بها بررسی کرد. از سوی دیگر، افزایش هزینه اجاره به معنای دشوارتر شدن مسیر خانه‌دار شدن نیز هست. بخشی از خانوارهایی که پیش از این امکان پس‌انداز برای خرید مسکن داشتند، با افزایش اجاره و هزینه‌های جاری، بخش بیشتری از درآمد خود را صرف تأمین سرپناه می‌کنند و در نتیجه فاصله آنها با بازار خرید مسکن بیشتر می‌شود. در سال‌های اخیر، سیاست‌های مختلفی برای کنترل بحران مسکن و افزایش دسترسی خانوارها به واحدهای مسکونی اجرا شده که مهم‌ترین آنها طرح‌های مسکن حمایتی مهر و نهضت ملی بوده است. با این حال، استمرار مشکلات بازار نشان می‌دهد این سیاست‌ها هنوز نتوانسته‌اند به اندازه‌ای که انتظار می‌رفت، از فشار موجود بر خانوارها بکاهند. مشکلات مربوط به تأمین مالی، افزایش هزینه ساخت، طولانی‌شدن روند اجرای پروژه‌ها، تعیین سهم آورده متقاضیان و ابهام در زمان تحویل واحدها، از جمله چالش‌هایی است که بخشی از متقاضیان این طرح‌ها با آن مواجه هستند. در واقع، سیاست حمایتی زمانی می‌تواند اثر خود را در بازار نشان دهد که متقاضی بتواند با اتکا به یک برنامه مشخص، قابل پیش‌بینی و شفاف، مسیر دریافت واحد مسکونی را طی کند. در غیر این صورت، طرحی که قرار است بخشی از بحران مسکن را حل کند، ممکن است خود به یکی از منابع نگرانی خانوار تبدیل شود. این مسئله در شرایطی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که متقاضیان علاوه بر پرداخت اجاره‌بهای فعلی، باید آورده‌های مربوط به پروژه‌های مسکن حمایتی را نیز تأمین کنند؛ موضوعی که در شرایط تورمی می‌تواند فشار مضاعفی بر خانوار ایجاد کند. در همین زمینه، منصور علیمردانی، نماینده مجلس شورای اسلامی، با اشاره به مشکلات معیشتی مردم تأکید کرد که مردم معجزه نمی‌خواهند، بلکه خواهان کار، عدالت، امنیت اقتصادی و پاسخ روشن هستند. وی گفت: وقتی درآمد مردم از هزینه زندگی عقب می‌ماند، یعنی یک جای کار می‌لنگد و ما موظفیم آن را اصلاح کنیم. این نماینده مردم در مجلس دوازدهم افزود: بازنشسته‌ای که یک عمر برای این کشور کار کرده است، حق دارد با حقوق خود آبرومندانه زندگی کند و نباید برای تأمین ابتدایی‌ترین نیازهای زندگی شرمنده خانواده باشد. علیمردانی با اشاره به همین موضوع گفت: جوانی که می‌خواهد ازدواج کند، ناچار است با اجاره‌های سنگین و هزینه‌های سرسام‌آور زندگی بجنگد؛ جوان در باتلاق نهضت ملی مسکن گرفتار شده است. خانه‌ای که باید مأمن آرامش و سرپناه خانواده باشد، برای متقاضیان مسکن ملی به منبع نگرانی تبدیل شده است. این نماینده مجلس بر ضرورت شفافیت در روند اجرای پروژه‌های مسکن حمایتی تأکید کرد و گفت: مردم حق دارند بدانند خانه‌هایشان چه زمانی تحویل می‌شود، تعهد دولت چیست و تعهد متقاضی چیست. علیمردانی افزود: نمی‌شود از مردم پول گرفت، سال‌ها آنها را در انتظار گذاشت و حتی یک قرارداد شفاف در اختیارشان قرار نداد. یکی از نکات مهم در تحلیل بحران مسکن، توجه به درآمد خانوار است. حتی اگر سیاست‌های ساخت‌وساز با سرعت بیشتری اجرا شود تا زمانی که قدرت خرید خانوار افزایش پیدا نکند بخش قابل توجهی از جامعه همچنان توان ورود به بازار خرید مسکن را نخواهد داشت. بحران مسکن بیش از همه خود را در زندگی جوانانی نشان می‌دهد که در آستانه ازدواج یا تشکیل خانواده قرار دارند. افزایش اجاره‌بها از یک سو و دشواری تأمین هزینه خرید یا ساخت مسکن از سوی دیگر، تصمیم‌گیری برای تشکیل خانواده را دشوارتر کرده است. مجموع این شرایط نشان می‌دهد بحران مسکن در ایران مسئله‌ای چندبعدی است. افزایش قیمت و اجاره‌بها تنها یک ضلع این بحران محسوب می‌شود و ضلع دیگر به کاهش قدرت خرید، وضعیت دستمزدها، اشتغال، هزینه ساخت، تأمین مالی و نحوه اجرای سیاست‌های حمایتی بازمی‌گردد. تورم نقطه‌به‌نقطه ۴۲.۵ درصدی مسکن و ۳۱.۸ درصدی اجاره در مردادماه، حتی اگر نسبت به برخی شاخص‌های اقتصادی جهش کمتری داشته باشد، همچنان برای خانواری که درآمدش متناسب با این رشد افزایش نیافته، فشار قابل توجهی ایجاد می‌کند. در چنین شرایطی، حل بحران مسکن صرفاً با افزایش تعداد واحدهای در حال ساخت امکان‌پذیر نیست. سیاست‌گذار باید همزمان چند مسئله را دنبال کند: افزایش عرضه واقعی و قابل تحویل، تأمین مالی پایدار، کنترل هزینه ساخت، افزایش قدرت خرید خانوار، سامان‌دهی بازار اجاره و ایجاد شفافیت در طرح‌های حمایتی. در غیر این صورت، فاصله میان درآمد خانوار و هزینه تأمین مسکن همچنان افزایش خواهد یافت و حتی در صورت کاهش نسبی سرعت رشد قیمت‌ها، مسئله دسترسی مردم به مسکن مناسب پابرجا می‌ماند. واقعیت بازار امروز این است که برای بخش قابل توجهی از جامعه، مسکن دیگر تنها یک کالای سرمایه‌ای یا مصرفی نیست؛ به مسئله‌ای مستقیم درباره معیشت، ازدواج، امنیت اقتصادی و آینده خانوار تبدیل شده است. از همین رو، عبور از بحران مسکن نیازمند سیاستی فراتر از وعده مسکن‌های حمایتی است؛ سیاستی که در نهایت باید به یک خروجی روشن برای مردم منجر شود: مسکن قابل استطاعت، زمان‌بندی مشخص و امکان واقعی خانه‌دار شدن.

بلوکه کردن بخشی از وام به عنوان ضمانت ممنوع است

بانک مرکزی اعلام کرد که هیئت عمومی دیوان عدالت اداری با صدور رأیی، بلوکه کردن بخشی از تسهیلات بانکی و اجبار وام‌گیرندگان به افتتاح و توثیق سپرده نقدی برای دریافت وام را ممنوع کرد.

به گزارش زمان به نقل از مهر، بانک مرکزی اعلام کرد که با توجه به رای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، بلوکه کردن تسهیلات اعطایی توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی یا اجبار و الزام تسهیلات‌گیرنده به افتتاح حساب نقدی و توثیق آن و سپس پرداخت تسهیلات، ممنوع است. بر اساس دادنامه پنجم خرداد ۱۴۰۵ عمومی دیوان عدالت اداری و به موجب رأی آن هیأت و در اجرای مواد (۱۲)، (۹۲) و (۱۰۷) «قانون دیوان عدالت اداری»، بلوکه کردن تسهیلات اعطایی توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی یا اجبار و الزام تسهیلات گیرنده به افتتاح حساب نقدی و توثیق آن و سپس پرداخت تسهیلات، ممنوع است؛ اما چنان‌چه خود تسهیلات گیرنده (در راستای قانون عدم الزام سپردن وثیقه ملکی به بانک‌ها مصوب سال ۱۳۸۰ و در محدوده مذکور در قانون یاد شده)، آزادانه به معرفی حساب نقدی یا سپرده نقدی خویش برای وثیقه تسهیلات اقدام کند، امکان پذیر است. بر این اساس، بند دوم بخشنامه ۲۳ اسفند ۱۴۰۰ موضوع عدم امکان توثیق هرگونه سپرده به عنوان وثیقه نقدی تسهیلات، ابطال و به شرح فوق اصلاح می‌شود. در این راستا، وثیقه نقدی باید در قالب سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار باشد و پرداخت سود علی‌الحساب به سپرده مذکور معادل نرخ سود متناظر با دوره زمانی آن سپرده، مشابه سپرده‌هایی که وثیقه تسهیلات نیست، الزامی است. پرداخت نرخ سود کمتر از نرخ سود متناظر با دوره زمانی آن سپرده توسط بانک - مؤسسه اعتباری غیربانکی تخلف محسوب شده و بانک - مؤسسه اعتباری غیربانکی متخلف مشمول اقدامات نظارتی بانک مرکزی می‌شود. بدیهی است، مؤسسات اعتباری موظفند در خصوص موضوع اخذ وثیقه، تمام قوانین و مقررات مربوط از جمله «آیین‌نامه اجرایی ماده (۷) قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها» (موضوع اموال و دارایی‌های قابل توثیق) مصوب جلسه ۲۴ اردیبهشت ۱۴۰۴ هیئت وزیران و ابلاغی طی بخشنامه نهم مرداد ۱۴۰۴ و «دستورالعمل مدیریت ریسک اعتباری در مؤسسات اعتباری» مصوب جلسه ۲۵ آذر ۱۴۰۴ هیأت عالی بانک مرکزی و ابلاغی به موجب بخشنامه هشتم دی ماه ۱۴۰۴ را رعایت کنند.

نگاه روز

سیاست مالی؛ عامل اصلی تورم در اقتصاد ایران

یک کارشناس اقتصادی با تأکید بر اینکه در اقتصاد ایران سیاست مالی تعیین‌کننده سیاست پولی است، گفت: تا زمانی که سیاست‌های مالی دولت با واقعیات اقتصادی تنظیم نشود و بانک مرکزی استقلال کافی نداشته باشد، کنترل تورم امکان‌پذیر نخواهد بود. به گفته او، افزایش نقدینگی بدون پشتوانه تولید نه‌تنها به کاهش گرانی منجر نمی‌شود، بلکه می‌تواند به تشدید تورم و افزایش ناترازی‌های اقتصادی منجر شود.

محمدجعفر قائم‌پناه، معاون اجرایی رییس جمهوری اخیر در گفته‌هایی به موضوع تورم در ایران اشاره کرد. او با بیان این‌که در شرایط جنگی انجام اصلاحات اقتصادی به سادگی ممکن نیست، تاکید کرد دو سوم مشکل تورم ایران ناشی از ناترازی نظام بانکی است. او در بخش دیگری از صحبت‌هایش گفت: به دلیل اینکه بودجه‌مان ناتراز است، مجبوریم پول چاپ کنیم. پول که چاپ می‌شود خودش تورم ایجاد می‌کند. تا این دو مورد حل نشود، تورم کماکان ادامه دارد. حالا مزید بر این‌ها، جنگ هم اضافه شده است. جنگ خودش عامل است. در هیچ جای دنیا امکان ندارد شما جنگ داشته باشید و تورم نباشد؛ بنابراین این لاجرم است؛ هرچند که درست نیست ولی واقعیت است. هادی حق‌شناس اظهار کرد: در اقتصاد ایران سیاست مالی تعیین‌کننده سیاست پولی است و نه برعکس. به این اعتبار، سیاست مالی باید عامل اصلی تورم و گرانی‌ها دانسته شود. وی افزود: سیاست مالی همان بودجه‌هایی است که دولت تعیین می‌کند و مجلس نیز به آن می‌افزاید و در نهایت به عنوان قانون بودجه ابلاغ می‌شود. بنابراین اگر بانک مرکزی در کشور ما از استقلال واقعی برخوردار بود و تابع سیاست‌های مالی نبود، امروز شاهد این تورم آزاردهنده نبودیم. این کارشناس اقتصادی با اشاره به شرایط روسیه گفت: اگر بخواهیم اقتصاد ایران را از نظر سیاست خارجی و داخلی با روسیه مقایسه کنیم، یک نکته روشن است: روسیه هم با تحریم مواجه است و هم درگیر جنگ است، اما چرا اقتصاد این کشور با چنین تورم آزاردهنده‌ای مواجه نشده است؟ حق‌شناس ادامه داد: دلیل آن، وجود یک بانک مرکزی مستقل است که با هدایتگری بانک‌های خصوصی توانسته تورم را کنترل کند. در ایران، بانک‌های دولتی و خصوصی هر دو اضافه‌برداشت دارند و همین اضافه‌برداشت‌ها منشأ تورم و گرانی است. بانک مرکزی نیز به هر دلیلی امکان برخورد قاطع با این وضعیت را ندارد. وی تصریح کرد: بنابراین تورم و نقدینگی که علت و معلول یکدیگر هستند، هر دو معلول یک سیاست دیگرند. برای کنترل تورم در اقتصاد ایران، سه اقدام اساسی باید انجام شود: نخست اینکه دولت‌ها سیاست‌های مالی خود را با واقعیات اقتصادی تنظیم کنند، دوم اینکه بانک مرکزی واقعاً مستقل باشد و سوم اینکه دولت به سمت تقویت بخش عرضه اقتصاد حرکت کند. حق‌شناس گفت: بخش عرضه اقتصاد تقویت نمی‌شود مگر اینکه فضای کسب‌وکار مناسبی ایجاد شود و صادرات و واردات نیز به روال طبیعی بازگردد. وی افزود: در شرایط تورمی امروز، هر قدر نقدینگی افزایش پیدا کند، وقتی این نقدینگی ناشی از تولید کالا و خدمات نباشد، نتیجه آن تشدید تورم خواهد بود. این کارشناس اقتصادی برای توضیح این موضوع به یک مثال اشاره کرد و گفت: این وضعیت مانند آن است که به یک فرد تشنه به جای آب شیرین، آب شور بدهیم. شناگران ممکن است ناخودآگاه آب شور مصرف کنند، اما چون این آب شیرین نیست، پس از شنا همچنان به آب نیاز خواهند داشت. وی ادامه داد: در اقتصادی که با تورم مواجه است، افزایش نقدینگی نه‌تنها علاج گرانی نیست، بلکه به شدت آن نیز خواهد افزود. حق‌شناس با اشاره به هزینه‌های دولت اظهار کرد: بخشی از هزینه‌های دولت اجتناب‌ناپذیر است؛ برای مثال حقوق کارکنان دولت و دستگاه‌های اجرایی را نمی‌توان به سادگی حذف کرد، اما بخشی دیگر از هزینه‌ها را می‌توان به تعویق انداخت. وی افزود: باید توجه داشت هر یک ریالی که از درآمدهای دولت هزینه می‌شود، با ضریب ۶ تا ۷ بر نرخ نقدینگی و تورم اثر می‌گذارد. وی ادامه داد: گاهی اشخاص و شرکت‌ها تصور می‌کنند دریافت پول بیشتر به نفع آنهاست. این موضوع تنها زمانی می‌تواند درست باشد که تورم تک‌رقمی باشد. اما وقتی پولی که دریافت می‌شود منشأ افزایش تورم است، ممکن است در کوتاه‌مدت اثرات مثبتی داشته باشد، ولی در میان‌مدت تورم آن را از بین می‌برد. حق‌شناس در ادامه با تکرار مثال «آب شور» گفت: آب شور نه‌تنها تشنگی را برطرف نمی‌کند، بلکه آن را تشدید نیز می‌کند. دستگاه‌هایی که به دنبال بودجه هستند نیز اگر بودجه خود را از محل ایجاد تورم دریافت کنند، در میان‌مدت بیش از گذشته دچار ناترازی خواهند شد و به بودجه بیشتری نیاز پیدا می‌کنند. وی تأکید کرد: بنابراین تزریق منابعی که پشتوانه تولید کالا و خدمات ندارد، نمی‌تواند راه‌حل مشکلات اقتصادی باشد و در نهایت همانند آب شور، به جای رفع مشکل، نیاز و ناترازی بیشتری ایجاد خواهد کرد.

zamanagahi@chmail.ir

خبر

منابع بانکی باید به تولید اصیل متصل شود

یک کارشناس اقتصادی با تاکید بر ضرورت هدایت هدفمند منابع محدود بانکی گفت در شرایط کنونی، تسهیلات بانکی باید به تولید کالاهای ضروری و طرح‌هایی اختصاص یابد که ظرفیت ارزآوری دارند و می‌توانند از رکود تولید و اشتغال جلوگیری کنند.

به گزارش زمان به نقل از ایرنا، کاهش وابستگی اقتصاد ایران به دلار و هدایت سرمایه‌ها به سمت فعالیت‌های مولد که در پیام اخیر رهبر معظم انقلاب اسلامی به مناسبت هفته دولت به آن اشاره شد، دو موضوعی است که تحقق آنها نیازمند اصلاح سازوکارهای اقتصادی و فراهم شدن بستر مناسب برای فعالیت فعالان اقتصادی است. در حوزه تجارت خارجی، استفاده از ارزهای ملی می‌تواند وابستگی مستقیم مبادلات به دلار را کاهش دهد، اما اجرای آن مستلزم ایجاد سازوکارهای تسویه، مدیریت ریسک و پوشش نوسانات ارزی است. سهراب دل‌انگیزان کارشناس اقتصادی و استاد دانشگاه درباره مهم‌ترین اقدامات عملی و قابل اجرا در کوتاه‌مدت برای کاهش نقش دلار در اقتصاد اظهار داشت: اصلی‌ترین عنصری که باعث می‌شود نقش دلار به عنوان یک قدرت خرید بین‌المللی در اقتصاد ایران یا دیگر کشورها چنان رشد کند که بتواند در معاملات معمولی هم وارد شود، مسئله ناامنی است؛ یعنی عوامل ایجاد نااطمینانی در اقتصاد به گونه‌ای شدید شوند که نقش ارزهای خارجی در مبادلات افزایش یابد. وی مقابله با این شرایط را نیازمند اصلاحات ساختاری در اقتصاد دانست و گفت: بازنگری در دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها، تسهیل تجارت خارجی و مراودات تجاری و مالی با کشورهایی که طرف تجاری ایران محسوب می‌شوند، می‌تواند در این شرایط بسیار کمک‌کننده باشد. دل‌انگیزان در ادامه به محدودیت منابع مالی دولت اشاره کرد و در پاسخ به اینکه با توجه به تنگناهای مالی دولت چگونه می‌توان از تولید حمایت کرد، اظهار داشت: در اینجا باید تولید اساس کار قرار بگیرد و منابع محدود بویژه تسهیلات بانکی به طرح‌ها و اقداماتی پرداخت شود که به تولید کمک می‌کند. این کارشناس اقتصادی با بیان اینکه در شرایط کنونی نباید منابع بانکی صرف طرح‌های غیرواقعی شود، اظهار داشت: از آنجا که بخش قابل توجهی از مواد اولیه مورد نیاز تولید از مسیر واردات تامین می‌شود، باید این بخش را در اولویت قرار داد تا تولید و اشتغال دچار رکود نشود. وی خواستار آن شد که حتی در شرایط کنونی و با وجود جنگ، واردات کالاهای اقتصادی که با بخش تولید در ارتباط مستقیم قرار دارند، و ظرفیت‌هایی که می‌تواند به ارزآوری کشور کمک کند را شناسایی و اجرایی کنند.